PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2021/1848

ze dne 21. října 2021

o stanovení náhrady za referenční hodnotu průměrné jednodenní eurové sazby

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ([1]), a zejména na čl. 23b odst. 8 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Průměrná jednodenní eurová sazba (*Euro overnight index average*, EONIA) je referenční hodnotou s kritickým významem reprezentující úrokové sazby u nezajištěných jednodenních úvěrových transakcí denominovaných v eurech. EONIA se používá v rámci jednodenních indexových swapů a u široké škály dalších produktů. Má zásadní význam pro hotovostní vypořádání a podstatný význam pro další účely, například pro různé postupy oceňování používané v rámci řízení kolaterálu a rizik nebo v účetnictví.

(2) Původní metodika výpočtu sazby EONIA vycházela z údajů poskytovaných přispívajícími panelovými bankami. V únoru 2018 Evropský ústav pro peněžní trhy (EMMI) jako správce sazby EONIA oznámil, že nelze dosáhnout souladu sazby EONIA s nařízením (EU) 2016/1011 v okamžiku, kdy tyto požadavky začnou platit. Ústav EMMI a finanční odvětví proto zahájily činnost směřující k řádnému ukončení sazby EONIA. Dne 13. září 2018 doporučila pracovní skupina pro bezrizikové eurové sazby jako náhradu za sazbu EONIA krátkodobou eurovou sazbu (€STR) jakožto bezrizikovou sazbu denominovanou v eurech. Dne 14. března 2019 tato pracovní skupina rovněž zveřejnila doporučení pro přechod od sazby EONIA na sazbu €STR, která zahrnují fázi, během níž by byla metodika pro výpočet sazby EONIA změněna a začala vycházet ze sazby €STR, a také metodu pro stanovení úpravy rozpětí mezi sazbami €STR a EONIA.

(3) Na základě těchto doporučení vypočetla dne 31. května 2019 Evropská centrální banka (ECB) jednorázové rozpětí mezi sazbami EONIA a €STR, jež bylo stanoveno na 8,5 bazických bodů. Téhož dne oznámil ústav EMMI ukončení sazby EONIA od 3. ledna 2022. Ústav EMMI zveřejnil na přechodné období revidovanou metodiku pro sazbu EONIA, podle níž je EONIA rovna sazbě €STR zveřejněné ECB a navýšené o jednorázovou úpravu rozpětí ve výši 8,5 bazických bodů. Revidovaná metodika se pro výpočet sazby EONIA použije od 2. října 2019 do jejího ukončení dne 3. ledna 2022. Dne 11. prosince 2019 udělil belgický Úřad pro finanční služby a trhy (FSMA) ústavu EMMI povolení k poskytování a správě sazby EONIA podle článku 34 nařízení (EU) 2016/1011, což umožňuje používání sazby EONIA až do jejího ukončení dne 3. ledna 2022.

(4) Navzdory včasnému oznámení ukončení sazby EONIA od 3. ledna 2022 a včasným doporučením odvětví nahradit veškeré odkazy na sazbu EONIA odkazy na sazbu €STR, zejména u smluv se splatností po uvedeném datu, je v řadě členských států stále v platnosti velké množství smluv a finančních nástrojů odkazujících na sazbu EONIA. Sazba EONIA má proto pro finanční trhy v Evropské unii i nadále zásadní význam. Navíc kvůli procesu hledání konsensu mezi odborníky a napříč celým odvětvím ohledně vhodné formy přechodu na novou referenční hodnotu tyto smlouvy a finanční nástroje obvykle neobsahují vhodná záložní ustanovení, která by pokrývala trvalé ukončení sazby EONIA. Ukončení sazby EONIA proto pravděpodobně fungování uvedených smluv a finančních nástrojů závažným způsobem naruší.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014 (Úř. věst. L 171, 29.6.2016, s. 1).

(5) Sazba EONIA byla stanovena jako referenční hodnota s kritickým významem prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/482 ([2]). Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/168 ([3]), kterým byl do nařízení (EU) 2016/1011 vložen článek 23b, svěřilo Evropské komisi pravomoc stanovit jednu nebo více náhrad za určitou referenční hodnotu s kritickým významem, pokud jsou splněny všechny podmínky stanovené v článku 23b nařízení (EU) 2016/1011. Prohlášením ústavu EMMI ze dne 31. května 2019, v němž bylo oznámeno ukončení sazby EONIA spolu s informací, že v době vydání uvedeného prohlášení neexistoval nástupce administrátora, který by v poskytování této referenční hodnoty pokračoval, je splněna podmínka stanovená v čl. 23b odst. 2 písm. b) nařízení (EU) 2016/1011.

(6) Z údajů od členů pracovní skupiny pro bezrizikové eurové sazby dále vyplývá, že ke dni 9. července 2021 bylo v celé Unii stále v platnosti několik tisíc derivátových smluv s přímými expozicemi vůči sazbě EONIA a dohod o kolaterálu obsahujících odkazy na sazbu EONIA jakožto na úvěrovou sazbu vztahující se na kolaterál. Celková pomyslná hodnota dohromady v obou případech dosahuje několika bilionů eur. Členové téže skupiny rovněž uvedli, že nové smluvní podmínky se jim podařilo sjednat v průměru u méně než poloviny smluv, které obsahují odkazy na sazbu EONIA. Tato míra dokončení naznačuje, že individuální sjednání nových podmínek ve všech zbývajících případech odkazů na sazbu EONIA bude pro smluvní strany v Unii představovat velkou výzvu, zejména pak pro dohlížené subjekty. Bez přechodu těchto smluv na určenou náhradu referenční hodnoty hrozí vážné riziko maření jejich účelu. I když se od členů odvětví očekává, že budou pokračovat v aktivním úsilí o přechod všech smluv a finančních nástrojů, v nichž se stále odkazuje na sazbu EONIA, na sazbu €STR do okamžiku ukončení sazby EONIA, nahrazením odkazů na sazbu EONIA by se proto mělo zmírnit naplnění tohoto rizika, což by mohlo mít vliv zejména na klienty, kteří se účastní jednodenních indexových swapů k zajištění úrokového rizika.

(7) Výsledkem konzultací odborné pracovní skupiny bylo předběžné zhodnocení důležité úlohy, kterou sazba EONIA plní na finančních trzích Unie. Z uvedených konzultací odborné pracovní skupiny vyplývá, že nedostatečně harmonizovaný přístup by vedl k právní nejistotě a v jejím důsledku ke sporům a narušením. Pracovní skupina pro bezrizikové eurové sazby rovněž dne 15. července 2021 formálním dopisem vyzvala Komisi k přijetí opatření za účelem urychleného určení statutární náhrady za sazbu EONIA. Je proto vhodné, aby Komise určila statutární náhradu sazby EONIA, která se použije v každé smlouvě a v každém finančním nástroji ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ([4]), jež neobsahují záložní ustanovení ani vhodná záložní ustanovení.

(8) Z konzultací v rámci pracovní skupiny pro bezrizikové eurové sazby rovněž vyplynulo, že nahrazení odkazů na sazbu EONIA ve smlouvách sjednáním nových smluvních podmínek často brání množství smluv, které nedosáhnou splatnosti před datem ukončení sazby EONIA dne 3. ledna 2022, a obtížné získávání souhlasu všech smluvních stran v případě každé jednotlivé smlouvy. To vysvětluje, proč takový počet smluv stále odkazuje na sazbu EONIA. S ohledem na situaci a na údaje, jež uvedli členové pracovní skupiny pro bezrizikové eurové sazby, by mělo být zajištěno, aby veškeré smlouvy nebo finanční nástroje, které na sazbu EONIA stále odkazují, ode dne jejího ukončení spadaly do oblasti působnosti tohoto prováděcího nařízení a opatření o stanovení statutární náhrady.

(9) Společně s oznámením ze dne 31. května 2019 o ukončení zveřejňování sazby EONIA ke dni 3. ledna 2022 oznámil ústav EMMI změny metodiky týkající se sazby EONIA, aby byl i nadále zajištěn soulad s nařízením (EU) 2016/1011 a hladký přechod až do úplného ukončení sazby EONIA. Tyto změny se vztahují na metodiku pro sazbu EONIA ode dne 2. října 2019 a přímo propojují výpočet sazby EONIA s vývojem sazby €STR tím, že stanoví, že sazba EONIA je rovna sazbě €STR navýšené o pevnou úpravu rozpětí na základě rozpětí vypočteného ECB. Doplnění pevné úpravy rozpětí omezuje ekonomický dopad určení sazby €STR jako statutární náhrady za sazbu EONIA ve všech smlouvách splatných po datu ukončení sazby EONIA dne 3. ledna 2022.

([2]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/482 ze dne 22. března 2019, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1368, kterým se stanoví seznam referenčních hodnot s kritickým významem používaných na finančních trzích podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 (Úř. věst. L 82, 25.3.2019, s. 26.).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/168 ze dne 10. února 2021, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot spotových směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhrady za některé referenční hodnoty, jejichž poskytování je ukončováno, a kterým se mění nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 49, 12.2.2021, s. 6).

([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).

(10) Pracovní skupina pro bezrizikové eurové sazby ve svém dopise ze dne 15. července 2021 výslovně požádala, aby byla statutární náhrada za sazbu EONIA založena na sazbě €STR navýšené o pevnou úpravu rozpětí mezi sazbami EONIA a €STR, čímž by se při přechodu na novou referenční hodnotu zabránilo převodu hodnoty. Je vhodné, aby statutární nahrazení sazby EONIA odpovídalo doporučením dotčené pracovní skupiny pro bezrizikové sazby, a bylo tudíž založeno na sazbě €STR navýšené o pevnou úpravu rozpětí vypočtenou ECB.

(11) Nahrazením sazby EONIA se ze zákona nahrazují všechny odkazy na uvedenou referenční hodnotu v každé smlouvě a v každém finančním nástroji vymezeném ve směrnici 2014/65/EU, jež neobsahují záložní ustanovení ani vhodná záložní ustanovení podle čl. 23b odst. 3 nařízení (EU) 2016/1011. Uvedeným nahrazením tudíž nejsou dotčeny smlouvy, které byly znovu úspěšně sjednány s cílem zajistit ukončení sazby EONIA, jak je stanoveno v čl. 23b odst. 11 nařízení (EU) 2016/1011.

(12) Vzhledem k tomu, že sazba EONIA přestane být zveřejňována dne 3. ledna 2022, měla by stanovená náhradní sazba nahradit odkazy na sazbu EONIA s platností od uvedeného data.

(13) FSMA jako orgán dohledu nad správcem sazby EONIA a ECB jako centrální banka odpovědná za měnovou oblast sazby EONIA poskytly k tomuto nařízení svá stanoviska.

(14) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Evropského výboru pro cenné papíry,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nahrazení sazby EONIA

1. Jako náhradní sazba za průměrnou jednodenní eurovou sazbu (*Euro overnight index average*, EONIA) v odkazech na tuto sazbu v každé smlouvě a každém finančním nástroji vymezeném ve směrnici 2014/65/EU se stanoví krátkodobá eurová sazba (€STR) zveřejňovaná Evropskou centrální bankou.

2. Pevná úprava rozpětí, jež se přičte k náhradní sazbě podle odstavce 1, je rovna 8,5 bazických bodů.

3. Náhradní sazba za sazbu EONIA se určí v souladu s touto tabulkou:

Nahrazovaná referenční hodnota	Náhradní sazba	Hodnota úpravy rozpětí (%)
EONIA ISIN EU0009659945	Krátkodobá eurová sazba (€STR) ISIN EU000A2X2A25	0,085

Článek 2

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 3. ledna 2022.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 21. října 2021.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN